

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1962-1963.

20 DÉCEMBRE 1962.

PROPOSITION DE LOI

organisant les cours du soir dans les universités et établissements d'enseignement supérieur de l'Etat.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'EDUCATION NATIONALE
ET DE LA CULTURE (1),
PAR M. LACROIX.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission de l'Education Nationale et de la Culture ayant examiné la proposition de loi n° 11/1 (S.E. 1961) de M. Drèze, elle en propose le rejet.

Le but que s'est assigné l'auteur est certainement digne d'éloges, à savoir : favoriser la démocratisation de l'enseignement supérieur, tout en essayant en même temps de remédier à la grave pénurie d'universitaires dont souffre le pays dans de nombreuses disciplines techniques et scientifiques.

Cependant votre Commission n'a pas cru pouvoir suivre l'auteur quant aux moyens qu'il propose, à savoir l'organisation de cours du soir par les universités de l'Etat.

Un commissaire a fait valoir que ce problème devrait recevoir sa solution dans le cadre de la réorganisation de l'ensemble de l'enseignement supérieur, réorganisation qui a été annoncée par le Gouvernement.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Harmel.

A. — Membres : M. Berghmans, Mme Craeybeckx-Orij, MM. De Rijck, Eneman, Harmel, Otte, Peeters (L.), Servais, Mme Van Daele-Huys, MM. Verroken, Wixx. — Anseele, Bracops, Collard (L.), Cudell, Dejardin, Denis, Mme Groesser-Schroyens, MM. Huysmans, Vanthilt, Vercauteren. — Destenay, Grootjans.

B. — Suppléants : Mme Devos (G.), MM. Devos (R.), Loos, Smedts, Tanghe, Mme Verlackt-Gevaert. — MM. Deconinck (J.), Grégoire, Harmegnies, Hurez, Lacroix, — Vanderpoorten.

Voir :

11 (S.E. 1961) :

— N° 1 : Proposition de loi.

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1962-1963.

20 DECEMBER 1962.

WETSVOORSTEL

tot inrichting van avondcursussen in de Rijksuniversiteiten en -inrichtingen van hoger onderwijs.

VERSLAG

NAMENS DE
COMMISSIE VOOR DE NATIONALE OPVOEDING
EN DE CULTUUR (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LACROIX.

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor de Nationale Opvoeding en de Cultuur heeft het wetsvoorstel n° 11/1 (B.Z. 1961) van de heer Drèze onderzocht en stelt er de verwerping van voor.

Het doel dat de indiener zich had gesteld is voorzeker lofwaardig, met name de democratisering van het hoger onderwijs bevorderen, terwijl er ter zelfder tijd naar gestreefd wordt het ernstig tekort aan universitairen, waaronder het land in talrijke technische en wetenschappelijke sectoren lijdt, te verhelpen.

Uw Commissie was nochtans de mening toegedaan dat zij de indiener niet kon volgen wat de voorgestelde middelen betreft, te weten : de inrichting van avondcursussen door de Rijksuniversiteiten.

Een commissielid betoogde dat dit vraagstuk een oplossing zou moeten bekomen in het kader van de reorganisatie van het hoger onderwijs in zijn geheel, hervorming die aangekondigd werd door de Regering.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Harmel.

A. — Leden : de heer Berghmans, Mevr. Craeybeckx-Orij, de heren De Rijck, Eneman, Harmel, Otte, Peeters (L.), Servais, Mevr. Van Daele-Huys, de heren Verroken, Wixx. — Anseele, Bracops, Collard (L.), Cudell, Dejardin, Denis, Mevr. Groesser-Schroyens, de heren Huysmans, Vanthilt, Vercauteren. — Destenay, Grootjans.

B. — Plaatsvervangers : Mej. Devos (G.), de heren Devos (R.), Loos, Smedts, Tanghe, Mevr. Verlackt-Gevaert. — De heren Deconinck (J.), Grégoire, Harmegnies, Hurez, Lacroix. — Vanderpoorten.

Zie :

11 (B.Z. 1961) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

Le Ministre, de son côté, a fait observer que, dans l'état actuel de la législation, les universités de l'Etat sont déjà habilitées à organiser des cours du soir par simple voie réglementaire.

Il signale ensuite que les autorités académiques consultées ont émis un avis défavorable sur la proposition en cause.

Ces avis se fondent sur des considérations de deux ordres :

1e d'ordre technique :

Il n'est pas possible de condenser l'enseignement universitaire dans un laps de temps aussi court que celui dont on peut disposer en fin de journée. Certains travaux pratiques ne peuvent s'effectuer que le jour (études sur le terrain, visites d'usines, de laboratoires).

2e d'ordre social :

Les étudiants travaillant dans de telles conditions, après leur journée de travail, s'imposeraient une tâche exténuante qui les isolerait presque complètement de leur milieu social et familial.

Le régime à adopter en vue de rencontrer les intentions des auteurs de la proposition serait l'extension des bourses d'études.

Rappelons qu'à cet égard les gouvernements successifs ont fait un effort considérable, qui doit d'ailleurs être poursuivi et développé.

Votre Commission s'étant ralliée aux différents avis et opinions exprimés ci-dessus, l'article premier, mis aux voix, a été rejeté par 10 voix et 2 abstentions, ce qui a entraîné le rejet pur et simple de la proposition.

Le Rapporteur,
E. LACROIX.

Le Président,
P. HARMEL.

De Minister heeft van zijn kant erop gewezen dat, volgens de huidige wetgeving, de Rijksuniversiteiten er reeds toe gemachtigd zijn avondcursussen in te richten bij een eenvoudige administratieve maatregel.

Hij stipt vervolgens aan dat de geraadpleegde academische overheden een ongunstig advies hebben uitgebracht over het behandelde voorstel.

Die adviezen steunen op overwegingen van tweedelerlei aard :

1^e van technische aard :

Het is niet mogelijk het universitair onderwijs tot een zo korte tijdsruimte te beperken als die waarover men op het einde van de dag kan beschikken.

Sommige praktische oefeningen kunnen slechts overdag verricht worden (studies op het terrein, bezoek aan fabrieken en laboratoria).

2^e van sociale aard :

De studenten, die, na volbrachte dagtaak, onder dergelijke voorwaarden zouden moeten werken, zouden zich een uitputtende taak opleggen, die de banden met hun sociaal en gezinsmilieu nagenoeg geheel zou verbreken.

Om het door de indieners van het voorstel nagestreefde doel te bereiken dient het stelsel van de studiebeurzen uitgebreid te worden.

In dit verband herinneren wij eraan dat de opeenvolgende regeringen op dit gebied een grote inspanning geleverd hebben, die trouwens moet voortgezet en breder opgevat worden.

Daar uw Commissie het eens is met de onderscheidene hierboven uitgedrukte adviezen en meningen, werd het eerste artikel, na ter stemming gelegd te zijn, verworpen met 10 stemmen en 2 onthoudingen, wat de eenvoudige verwerving van het voorstel ten gevolge had.

De Verslaggever,
E. LACROIX.

De Voorzitter,
P. HARMEL.